

Opis źródła:

Fragment *Opisania świata* Marco Polo, w którym wspomina on swoją pierwszą audiencję u wielkiego chana Kubilaj-chana.

Miejsce wydania:

Marco Polo, *Opisanie świata*, tłum. A.L. Czerny, wstęp i przypisy M. Lewicki, Warszawa 1975, s. 76-77.

Miejsce przechowywania źródła:

Wspomnienia Marco Polo zostały spisane w 1298 r. i funkcjonowały w wielu rękopiśmiennych kopiach (do dziś zachowało się ich prawie 200). Los oryginału nie jest znany.

Tekst źródła:***Jak obaj bracia i Marko stanęli przed Wielkim Chanem w pałacu***

I cóż wam powiedzieć? Gdy Ichmoście Mikołaj i Mateusz oraz Marko¹ przybyli do tego znacznego miasta², weszli do głównego pałacu, gdzie zastali Wielkiego Chana³ w otoczeniu bardzo licznych dostojników. Padli przed nim na kolana i oddali mu pokłon tak korny, jak umieli, rzucając się na twarz. Wielki Chan kazał im powstać i przywitał ich dwornie, okazując wielką radość; wydał dla nich ucztę i wypytywał ich o zdrowie i powodzenie. Dwaj bracia odpowiedzieli, że powodzi im się doskonale, gdyż zastają oto Chana w zdrowiu i pomyślności. Poprosił ich, aby mu powiedzieli, co załatwili z Głową Kościoła⁴. Wyłożyli mu wszystko i dokładnie z wielką swadą i porządkiem, a słuchali ich w wielkiej i długiej ciszy Chan i wszyscy możni, dziwując się ich ogromnemu i długiemu trudowi i ich wielkim niebezpieczeństwom. Po czym przedłożyli uwierzytelnienia, listy i podarunki papieskie, którymi się Chan bardzo radował. I gdy z zadowoleniem je przyjął, sławił bardzo ich chwalebną wierność i usilne starania. Następnie wręczyli mu olej święty, który przywieźli z lampy przy grobie Pana naszego Jezusa Chrystusa w Jerozolimie, a którego tak bardzo był pragnął. Ucieszył się nim ogromnie i w wielkiej miał czci. Wielki Chan, spostrzegłszy Marka młodzieniaszka, zapytał, kto by zacz

---

¹ Mikołaj, Mateusz oraz Marko – Marco Polo wyruszył w swą podróż jako około szesnastoletni chłopak wraz z ojcem Niccolo Polo i stryjem Maffeo Polo.

² Kemenfu – miasto, gdzie rezydencję miał wielki chan.

³ Kulibaj-chan – piąty wielki chan mongolski i pierwszy cesarz Chin z dynastii Yuan.

⁴ Głowa Kościoła – chodzi o papieża. Do 1268 r. był nim Klemens IV. Po jego śmierci nastąpił okres 3 lat, gdy następcę nie był wybrany. Gdy Marco Polo wyruszał do Chin, papież ciągle nie był wybrany.

był. „Miłościwy Panie” rzekł Imć⁵ Mikołaj „oto syn mój, a wasz człek⁶.” „Niechaj będzie pozdrowiony” powiedział Wielki Chan. I cóż wam będę długo prawić? Wiedźcie jasno, że wielka radość i uciecha była na dworze Wielkiego Chana z powodu przybycia posłów i byli bardzo gościnnie przyjęci, i przez wszystkich szanowani, i pozostali na dworze, i wyniesieni byli nad innych dworzan, gdyż wszyscy widzieli szczególną miłość, jaką Wielki Chan dla nich żywił.

Słowniczek pojęć:

Wielki chan – tytuł noszący władcy Imperium Mongolskiego.

Kubilaj-chan – piąty wielki chan i pierwszy cesarz Chin z dynastii Yuan
(<https://pl.wikipedia.org/wiki/Kubilaj-chan>)

Pytania do źródła.

Pytania dla uczniów szkoły podstawowej i uczniów szkoły średniej (poziom podstawowy):

1. czym mówi prezentowane źródło?
2. Jak wielki chan przyjął podróżników?

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom rozszerzony): pytania dla poziomu podstawowego, a ponadto:

1. Co pamiętacie o podbojach mongolskich?

Wskazówki:

Prezentowany fragment pozwala na przybliżenie uczniom postaci Marco Polo. To także możliwość przedstawienia zarysu historii Imperium Mongolskiego oraz ówczesnych Chin. Warto też wspomnieć przy okazji o wyprawie Benedykta Polaka, dominikanina, która był na dworze mongolskim trzydzieści lat wcześniej przed Marco Polo.

Literatura pomocnicza :

Link do wydania z 1975 r. <https://polona.pl/item-view/ac4e86a9-b974-4823-b589-891a0edc2cd1?page=8>

L. Bergreen, *Od Wenecji do Xanadu*, Poznań 2008.

---

⁵ Imć – Jego mość.

⁶ człek – tu użyte prawdopodobnie w znaczeniu: wasal, poddany.

Najważniejsze cezury:

1254-1324 – lata życia Marco Polo

1271-1294 – wyprawa Marco Polo do Chin (wyjazd z Chin 1292 r.)

1260-1294 – okres panowania Kubilaj-chana

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Andrzej Buczyło